

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32.001.76
ББК 66.0
П 50

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали II міжвузівської
науково-практичної конференції молодих політологів.
24 листопада 2010 р. – Рівне: РДГУ, 2011. – 194 с.

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 2 від 17 лютого 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне – 2011

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник Алла</i>	Політика пам'яті особистості	9
<i>Сайгафарова Елеонора</i>	Середній клас як основа стабільного розвитку сучасної України	11
<i>Малиновська Наталія</i>	Політика європейських держав щодо іммігрантів-мусульман	13
<i>Макарук Надія</i>	Агенти політичної соціалізації студентської молоді в Україні	16

СЕКЦІЯ 1. Теоретичні аспекти аналізу політичної модернізації

<i>Байрак Сергій</i>	Інститути громадянського суспільства і держава	19
<i>Гаврилюк Світлана</i>	Маніпулятивна складова політичної влади	21
<i>Кац Еліна</i>	Інформаційний простір і побудова громадянського суспільства	23
<i>Куницька Ганна, Троценко Валерій</i>	Проблема більшості та меншості в теорії демократії	26
<i>Мишляєв Тарас</i>	Членство в Євросоюзі як чинник трансформації національних політичних систем	28
<i>Мельник Ірина</i>	Сутність і різновиди політичного екстремізму	30
<i>Патлашинська Ірина</i>	Типологічні особливості миротворчої діяльності	33
<i>Венгринюк Лілія</i>	Статус нації як інституційованої форми та випадкове явище Роджерса Брюейкера	36

<i>Камзьол Валентина</i>	Інформаційне забезпечення діяльності громадських організацій	39
<i>Криворучко Наталія</i>	Тоталітаризм і XXI століття	42
<i>Герасимчук Іванна</i>	Роль партій у політичній модернізації суспільства	45
<i>Левчук Юрій</i>	Авторитарна і демократична моделі політичної модернізації	47
<i>Горбатюк Катерина</i>	Демократія і неопатримоніалізм у сучасних теоріях політичного розвитку	49
<i>Гривіцький Вадим</i>	Розвиток пеніцітарної системи в умовах модернізації	51
<i>Житнік Олена</i>	Основні технології формування іміджу політичного лідера	54
<i>Левіцький Андрій</i>	Сучасні інформаційні технології як чинник демократизації	56
<i>Осадчук Олена</i>	Політичний імідж як технологія	60
<i>Стельмах Валерій</i>	Механізми представницької демократії	62
СЕКЦІЯ 2. Політична модернізація: міжнародний та регіональний досвід		
<i>Бойківський Любомир</i>	Лібералізація газового ринку ЄС: виклик для Росії	65
<i>Генега Ірина</i>	Концептуальні засади зовнішньої політики Російської Федерації	68
<i>Коваленко Людмила</i>	Європейський союз: нормативно-правове забезпечення виборчого процесу	70
<i>Петрович Інна</i>	Електоральний аналіз сучасної політичної ситуації в країнах Латинської Америки	72

<i>Руденко Катерина</i>	Націоналістичні партії Великобританії	74
<i>Стукан Ірина</i>	Особливості інтеграції Хорватії до Європейського уроки для України	75
<i>Федорак Світлана</i>	Проблема невизнаних держав Кавказького регіону: зовнішньополітичний фактор	79
<i>Брень Сергій</i>	Загальна ситуація зі свободою слова в Республіці Білорусь	81
<i>Варжель Надія</i>	Студентський революційний рух у Росії кінця XIX - початку XX ст. як фактор політичної модернізації	83
<i>Климчук Тетяна</i>	Стратегія розширення НАТО за рахунок східних країн	84
<i>Конончук Оксана</i>	Реформи М.М. Сперанського і їх роль у модернізації політичної системи Російської імперії	86
<i>Кобець Сергій</i>	Відносини РФ та НАТО на сучасному етапі розвитку системи колективної безпеки	88
<i>Мельник Наталія</i>	Проблема взаємних територіальних претензій між Україною та Румунією	90
<i>Сотніков Ілля</i>	Врегулювання конфліктів та миротворчий процес	93
<i>Філіпцов Олексій</i>	Транскордонне співробітництво як чинник європейської інтеграції України	95
СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		
Підсекція 1		
<i>Українець Віктор</i>	Профілактика етнічного екстремізму в Україні	97

<i>Карпенюк Юлія</i>	Повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту: вітчизняна специфіка	100
<i>Артемов Віталій</i>	Вплив зовнішньополітичних факторів на національні інтереси України	102
<i>Багнюк Олександр</i>	Перспективи України на сучасному етапі євроінтеграції	105
<i>Бразалук Любов</i>	Розвиток інституту президентства в Україні	107
<i>Вавуліч Олександр</i>	Проблеми базування Чорноморського флоту Російської федерації на території України	110
<i>Вусатий Борис</i>	Спортивна політика України в умовах глобалізації	112
<i>Васильєва Олександра</i>	Жіночий рух в Україні як необхідний елемент розвитку громадянського суспільства	115
<i>Галганець Сергій</i>	Вплив ЗМІ на формування електоральної поведінки громадян України	117
<i>Горбова Юлія</i>	Україна і Польща: моделі політичної модернізації	121
<i>Гольберт Юлія</i>	Діяльність молодіжних громадських націоналістичних організацій в Україні	123
<i>Градовий Павло</i>	Перший всеукраїнський референдум	125
<i>Григор'єва Юлія</i>	Особливості формування багатопартійної системи в Україні	127
<i>Дзерун Сергій</i>	Національна ідея як чинник політичної модернізації	129
<i>Карпюк Тарас</i>	Формування німецького етнодемографічного сегменту Волині 1800-1945 рр.	131

<i>Кондратюк Марія</i>	Політико-адміністративна модернізація політичної системи України	134	<i>Пшенична Олена</i>	Політична еліта як чинник демократизації в сучасній Україні	170
<i>Кравчук Інна</i>	Стратегія та напрямки розвитку екологічної політики України за роки незалежності	136	<i>Ралець Андрій</i>	Право на свободу слова і думки в сучасній Україні	173
<i>Красько Ольга</i>	Проблема реалізації прав людини в Україні	139	<i>Самчук Інна</i>	Правляча еліта в Україні: особливості формування та функціонування	175
<i>Кузьменко Віталій</i>	Інформаційна безпека України	141	<i>Сверба Людмила</i>	Громадська оцінка діяльності „помаранчевої” політичної еліти	177
<i>Ліннік Юрій</i>	Цензура і свобода слова в Україні: політичний аспект	144	<i>Сирота Дмитро</i>	Особливості оптимізації виборчого процесу на місцевих виборах 2010 р. в Україні	180
Підсекція 2					
<i>Штука Ірина</i>	Аспекти модернізації політичної системи України	147	<i>Тимошенко Віта</i>	Політичні технології в сучасній Україні	182
<i>Пікула Микола</i>	Місцеві вибори – 2010 в Рівному: погляд зі сторони	150	<i>Шимко Ольга</i>	Модернізація державного управління в контексті реформування політичної системи України	186
<i>Троян Віктор</i>	Національна ідентичність у вимірі сучасного українського суспільства	153	<i>Ярмолюк Оксана</i>	Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні	189
<i>Янчарук Олег</i>	Проблеми політичної модернізації в Україні	155	<i>Шмигельська Ольга</i>	Особливості взаємодії державної влади і молоді в процесі демократизації українського суспільства	192
<i>Луцук Марія</i>	Особливості електоральної культури в сучасній Україні	158			
<i>Макарчук Наталія</i>	Вітчизняна специфіка формування іміджу політичного лідера	160			
<i>Мищук Ольга</i>	Вектори еволюції політичної культури сучасної України	163			
<i>Овдійчук Ірина</i>	Проблема демократичності виборчих технологій на президентських виборах 2010 р. в Україні	165			
<i>Ошурко Юлія</i>	Діяльність політичної опозиції як складова демократизації в сучасній Україні	168			

Варжель Надія

*(студентка 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Історія”,
наук. керівник – к.і.н. Невинна Г.Я.)*

СТУДЕНТСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ У РОСІЇ КІНЦЯ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТ. ЯК ФАКТОР ПОЛІТИЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

На поч. ХХ ст. Росія залишалася абсолютною монархією, хоча в соціально – економічному плані почали тісно переплітатися старі і нові риси. Зберігалася станова градація суспільства та привілейоване становище окремих груп. Також існувала заборона на діяльність політичних партій (до 1905 р.), не було демократичних свобод. Водночас модернізація економіки сприяла появі нових рис у соціальній структурі – прискорився процес формування буржуазії та робітничого класу, кількісно зростає інтелігенція, що формувалася з різних верств. Відсутність політичних свобод і профспілкових організацій, реакційний Університетський статут 1887 р., що фактично встановлював систему поліцейського контролю над університетами ставали дуже гострими у політичному житті російського суспільства. Саме тому кін. ХІХ – поч. ХХ ст. – час великих змін і потрясінь в історії Росії. Ігнорування зазначених проблем вилилось у потужний соціальний вибух, що проявився у вигляді селянських, робітничих та студентських рухів.

На поч. ХХ ст. політична диференціація студентів була ще малопомітною, тому вони об'єднувалися у нелегальні опозиційні організації, такі як «Комітет порятунку», та «Зоряниця» - в Петербурзькому університеті, «Спілка російських студентів» - у Харківському університеті, «Сднання - сила» - в Новоросійському та ін. Але, як відомо – студенти завжди найбільш радикально налаштована частина суспільства, тому вже в 1899 р. відбувається загальний студентський страйк, що охопив майже всі вищі навчальні заклади країни (страйкувало близько 35 тис. студентів). Це засвідчувало, що студенти виходять на новий рівень боротьби – від пропаганди до страйку. У 1902 р. відбувається ще більш масовий Всеросійський студентський страйк (близько 50 тис.). Таким чином студентство переходить до відкритої політичної боротьби. Студентські страйки 1899, 1901, 1902 рр. мали широкий політичний резонанс, вони сколихнули всю Росію і змусили уряд дещо пом'якшити режим (уряд відмовився від застосування «Тимчасових правил» про віддачу студентів у солдати та побиття за провини і дозволив функціонування студентських організацій).

У процесі боротьби у молодому середовищі формувалися майбутні великі державні діячі – учасники першої (1905 – 1907 рр.) та другої (1917 р.) російських революцій – А. І. Свідерський, Д. С. Постоловський, М. Скрипник та ін. Як ми знаємо, після цих революцій самодержавство в Росії було повалено, відбулася політична модернізація, і студентські революційні рухи якісно цьому сприяли, адже вони керувалися досвідом і ідеями, що ширилися в цей час Європою (йдеться про ідеї парламентаризму, політичних свобод, природного права, демократії).

Підсумовуючи, варто зазначити, що на поч. ХХ ст. студентський рух був об'єктивно спрямований проти існуючого суспільно – політичного ладу, адміністративного свавілля, поліцейського режиму та абсолютизму в цілому. Боротьба студентів прийняла відкритий антиурядовий характер і безупинно підсилювалась, внаслідок зростання політичної свідомості студентів. Отже, студентський революційний рух, що розгорнувся в країні наприкінці ХІХ – поч. ХХ ст. можна впевнено називати складовою частиною загальнонаціональної боротьби проти самодержавства за встановлення демократичних політичних свобод та одним з вагомих факторів, що призвели до політичної модернізації Росії на поч. ХХ ст.

Климчук Тетяна

*(студентка 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – к.політ.н. Кундеус О.М.)*

СТРАТЕГІЯ РОЗШИРЕННЯ НАТО ЗА РАХУНОК СХІДНИХ КРАЇН

Результатом підписання Північноатлантичного договору 4 квітня 1949 р. стало створення Північноатлантичного альянсу до складу якого ввійшло 12 країн-засновників (Бельгія, Великобританія, Данія, Франція, Нідерланди, Ісландія, Канада, Люксембург, Норвегія, Португалія, США, Італія). Протягом 50 років, а саме до 1999р. до приєднались ще 7 держав (18 лютого 1952- Греція, Туреччина; 6 травня 1955- Німеччина; 30 травня 1982- Іспанія; 12 березня 1999- Чехія, Польща, Угорщина), збільшивши кількість членів НАТО до 19.

У січні 1994 року на Брюссельському самміті керівники країн - членів Альянсу заговорили про відкритість Альянсу для членства інших європейських держав, які спроможні втілювати в життя принципи Вашингтонського договору і робити свій внесок у безпеку

північноатлантичного регіону. Після того як у грудні 1994 р. міністри закордонних справ країн-учасниць ухвалили відповідне рішення, протягом 1995 р. союзники вивчали усі "навіщо" та "як" майбутнього вступу нових членів. У результаті було підготоване "Дослідження з питань розширення НАТО", яке у вересні 1995 р. було передане заінтересованим країнам-партнерам і оприлюднене. Відповідаючи на запитання "навіщо проводити розширення НАТО", дослідники дійшли висновку, що по закінченні холодної війни та зникненні Організації Варшавського договору з'явилась як необхідність, так і унікальна можливість поліпшити безпеку в усьому євро - атлантичному регіоні. Розширення НАТО є подальшим кроком до основної мети Альянсу - вдосконалення безпеки і поширення стабільності на весь євро - атлантичний регіон. Що ж до питання про те, "як" розширюватись, Дослідження підтвердило, що, як і в минулому, будь-яке майбутнє збільшення кількості членів Альянсу має здійснюватись через приєднання нових членів до Північноатлантичного договору згідно зі Статтею 10. Після вступу нові члени користуються всіма правами та приймають усі зобов'язання за Договором, їм необхідно погодитись з усіма принципами, процедурами та політикою, які схвалені членами Альянсу на момент їхнього вступу, та виконувати їх. Держави, які втягнуті в етнічні конфлікти або зовнішні територіальні спори, повинні врегулювати такі конфлікти в мирний спосіб відповідно до принципів ОБСЄ, перед тим як вони можуть стати членами Альянсу.

На Мадридському самміті в липні 1997 р., в кінці складного і всеосяжного процесу обговорення та інтенсивного індивідуального діалогу із заінтересованими країнами-партнерами, глави держав та урядів членів Альянсу запросили Польщу, Угорщину та Чеську Республіку розпочати переговори про вступ до НАТО. Після цього рішення восени 1997 року відбулися переговори з кожною запрошеною країною окремо, а в грудні 1997 р. були підписані Протоколи про вступ з кожною з трьох держав. Ці Протоколи про вступ були ратифіковані згідно з власними національними процедурами усіма 16 членами Альянсу та трьома новими членами. В березні 1999 року ці країни офіційно приєднались до Договору. Після цього на самміті НАТО в Брюсселі керівники 16 держав - членів Альянсу заявили про те, що вони очікують і вітатимуть розширення НАТО за рахунок демократичних держав зі Сходу.

План отримання членства розроблений для того, щоб допомогти бажаним країнам підготуватись до вступу до Альянсу через надання порад, допомоги та практичної підтримки з усіх аспектів членства в НАТО. Його головні риси: щорічне подання країнами, які бажають вступити до Альянсу, індивідуальних національних програм підготовки до

майбутнього членства. В них мають бути розкриті політичні, економічні, оборонні аспекти, а також ресурси і питання безпеки; цільовий і відвертий механізм зворотного зв'язку з країнами-кандидатами про виконання програм, до якого належать як політичні, так і технічні поради, а також щорічні засідання у форматі 19+1 на яких це виконання оцінюється; він виконує функцію координатора допомоги, яку НАТО та його члени надають країнам-кандидатам у військовій/оборонній галузі.

Дев'ять країн, що висловили свою заінтересованість у вступі до НАТО і які беруть участь в Плані отримання членства, це - Албанія, Болгарія, Латвія, Литва, Хорватія, Румунія, Словаччина, Словенія, Естонія. План отримання членства наповнює змістом обіцянку НАТО тримати двері відкритими. Але участь у ньому не гарантує майбутнього членства, так само, і План не складається лише з переліку завдань, які країни-претенденти мають виконати і поставити "галочку", оскільки від країн-претендентів очікується досягнення певних результатів в політичних та економічних сферах, оборонній і військовій, а також в сфері права і питань безпеки.

На сьогодні членами НАТО є 28 країн і процес розширення на Схід продовжується.

Конончук Оксана

(студентка 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Історія”, наук. керівник – к.і.н. Невинна Г.Я.)

РЕФОРМИ М.М. СПЕРАНСЬКОГО І ЇХ РОЛЬ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Реформи Петра I і Катерини II багато в чому модернізували суспільно-політичні інститути Російської імперії, механізми управління, сферу культури та ідеології, але вони ще більше посилили самодержавство. На межі XVIII – XIX ст. стало очевидним, що самодержавство в колишньому своєму вигляді вже не відповідає вимогам часу і політична система держави потребує модернізації. Це пояснюється рядом причин:

- значно збільшилися природні ресурси країни, і до початку XIX ст. переважна частина населення проживала в сприятливих для хліборобства лісостеповій і степовій зонах, що позитивно позначилося на розвитку економічного потенціалу країни;

Наукове видання

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Підписано до друку 17.02.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 10,95. Замовлення № 101/1. Наклад 300.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул.С.Бандери,12

П 50 **ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали
II міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 24 листопада 2010 р. – Рівне:
РДГУ, 2011. – 194 с.

УДК 32.001.76
ББК 66.0

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2011